

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov Nove Slovenije – krščanskih demokratov za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

**Revizijsko poročilo
Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
kandidatov Nove Slovenije – krščanskih
demokratov za predčasne volitve poslancev
v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018**

Številka: 325-11/2018/28
Ljubljana, 27. marca 2019

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo *pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Nove Slovenije – krščanskih demokratov za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018*, ki jo je organizirala politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji ter izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji. Računsko sodišče je v reviziji tudi ugotovilo znesek delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je upravičen organizator volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki Nova Slovenija – krščanski demokrati izreklo *mnenje s pridržkom*, ker:

- je med zbranimi in porabljenimi sredstvi izkazala prispevek samostojnega podjetnika, ki ga je politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati prejela v nasprotju s petim odstavkom 14. člena ZVRK in ga je v roku 30 dni od prejema nakazala v humanitarne namene, ter
- med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, ni izkazala drugih oblik prispevkov, ki se nanašajo na izredne popuste lokalnih skupnosti in pravnih oseb, pri čemer teh prispevkov tudi ni izkazala v poročilu o kampanji.

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki Nova Slovenija – krščanski demokrati izreklo *pozitivno mnenje*.

Računsko sodišče je zahtevalo *predložitev odzivnega poročila*, v katerem mora politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati izkazati nakazilo sredstev v višini prispevkov, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, v znesku 1.237,69 evra v humanitarne namene.

KAZALO

1. UVOD	7
1.1 PREDSTAVITEV ORGANIZATORJA VOLILNE KAMPANJE.....	7
1.2 PREDSTAVITEV REVIZIJE	8
1.2.1 Zbrana sredstva.....	9
1.2.2 Porabljena sredstva.....	10
1.2.3 Posojila	11
1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK.....	11
1.2.5 Nakazila v humanitarne namene	12
1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje.....	12
2. UGOTOVITVE	14
2.1 PRAVILNOST POROČANJA V SKLADU Z ZVRK.....	16
2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	16
2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev.....	16
2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev	16
2.1.1.3 Druge napake	18
2.2 PRAVILNOST POSLOVANJA V SKLADU Z ZVRK	20
2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo.....	20
2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo	20
2.2.3 Druge nepravilnosti.....	20
2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev	22
2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	22
2.3 VIŠINA DELNEGA POVRAČILA STROŠKOV VOLILNE KAMPANJE.....	22
3. MNENJE	23
3.1 MNENJE O PRAVILNOSTI POROČANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI	23
3.2 MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI	24
4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	25

1. UVOD

Izvedli smo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Nove Slovenije – krščanskih demokratov (v nadaljevanju: lista NSi) za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor) v letu 2018, ki so bile 3. 6. 2018, kot je to določeno v Odloku o razpustitvi Državnega zbora Republike Slovenije in o razpisu predčasnih volitev v Državni zbor Republike Slovenije¹.

Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Zakona o volilni in referendumski kampanji³ (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 18. 7. 2018.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti izkazanih zneskov in drugih podatkov⁶ v poročilu o financiranju volilne kampanje, pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo ter drugo poslovanje, ki ga ureja ZVRK. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj nepravilnih navedb v poročilu o financiranju volilne kampanje zaradi napake ali prevare in tveganj za nastanek nepravilnosti. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenj.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizator volilne kampanje liste NSi za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 je bila politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati, Dvorakova ulica 11a, 1000 Ljubljana, s kratico NSi (v nadaljevanju: stranka NSi).

¹ Uradni list RS, št. 25/18.

² Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

³ Uradni list RS, št. 41/07, 11/11, 98/13.

⁴ Št. 325-11/2018/2.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Podatki so poleg zneskov drugi obvezni podatki, ki jih pri poročanju v poročilu o financiranju volilne kampanje zahtevata ZVRK in Pravilnik o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: pravilnik; Uradni list RS, št. 36/14).

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje 45 dni pred dnevom glasovanja na volitvah⁷ oziroma pred prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji⁸, odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun). Vsa finančna sredstva, ki jih je organizator namenil ali dobil od drugih fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, je moral zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje je organizator volilne kampanje moral poravnati izključno s tega računa. Posebni račun je organizator volilne kampanje moral zapreti najkasneje v štirih mesecih po dnevu glasovanja⁹, to je do vključno 3. 10. 2018. Stranka NSi je posebni račun št. SI56 6100 0001 9203 534 odprla 6. 4. 2018 pri Delavski hranilnici d. d., Ljubljana in ga zaprla 31. 7. 2018.

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje v 15 dneh od dneva zaprtja posebnega računa Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve predložiti poročilo o financiranju volilne kampanje¹⁰ in stranka NSi ga je predložila 14. 8. 2018.

Za pravilnost poslovanja stranke NSi je odgovoren glavni tajnik stranke¹¹. Odgovorna oseba stranke NSi za volilno kampanjo in med izvajanjem revizije je bil Robert Ilc, glavni tajnik stranke.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je poročilo o financiranju volilne kampanje za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018, ki ga je oddala stranka NSi (v nadaljevanju: poročilo o financiranju volilne kampanje). Revidirali smo višino zbranih in porabljenih sredstev za volilno kampanjo, pravilnost zbiranja in porabe sredstev, pravilnost poročanja, kot je urejeno v ZVRK, ter drugo poslovanje organizatorja volilne kampanje, ki ga ureja ZVRK.

Cilja revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in
- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK in pravilnika, zato smo v skladu s prvim odstavkom 30. člena ZVRK preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator volilne kampanje pridobil in uporabil sredstva za kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator volilne kampanje navedel v poročilu iz 18. člena ZVRK, točni.

Preizkusili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku.

⁷ To je do vključno 18. 4. 2018.

⁸ Prvi in drugi odstavek 16. člena ZVRK.

⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

¹⁰ Prvi odstavek 18. člena ZVRK.

¹¹ Odgovorna oseba stranke NSi za finančno in materialno poslovanje je skladno z 61. členom Statuta Nove Slovenije – krščanskih demokratov (z dne 21. 11. 2015) glavni tajnik.

Izračunali smo tudi višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje. Preverili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje izgubil pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje ali do financiranja iz proračuna Republike Slovenije, ker so porabljena sredstva presegla zneske iz 31. člena ZVRK.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu s 14. členom ZVRK¹²:

- prispevki fizičnih oseb in
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki fizičnih oseb, ki od posamezne fizične osebe ne smejo presegati desetih povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) za preteklo leto, to je 16.269,50 evra¹³. Prispevki so vsi denarni prispevki fizičnih oseb, zbrani na posebnem računu, ter vsi prispevki fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK (v nadaljevanju: druge oblike prispevkov), kot so: nedenarni prispevki, brezplačne storitve za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 evrov, višji denarni prispevki pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve¹⁴.

Organizator volilne kampanje lahko s svojega transakcijskega računa na posebni račun prenese sredstva¹⁵:

- največ v višini desetih povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS za preteklo leto, če je organizator volilne kampanje fizična oseba;
- največ v višini iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, če je organizator volilne kampanje politična stranka; prispevek politične stranke skupaj z ostalimi prispevki ne sme presegati višine iz 23. člena ZVRK.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače¹⁶. Organizator volilne kampanje za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 ne sme pridobiti sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb¹⁷.

¹² Skladno z 2. členom pravilnika se med zbrana sredstva štejejo tudi obresti sredstev avista.

¹³ Po podatkih iz Poročila o gibanju plač za december 2017 (Uradni list RS, št. 15/18) je povprečna mesečna bruto plača za obdobje od januarja do decembra 2017 znašala 1.626,95 evra.

¹⁴ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁶ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁷ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja z zbranimi sredstvi za volilno kampanjo smo pregledali vsa denarna sredstva, zbrana na posebnem računu, glede na vire in višino sredstev, vključno z drugimi oblikami prispevkov, in za vsa zbrana sredstva preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost in skladnost z določili ZVRK.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški, ki so potrebni za izvedbo volilne kampanje¹⁸, vključno z drugimi oblikami prispevkov fizičnih oseb¹⁹.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah²⁰.

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Volilna kampanja za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 se je začela 4. 5. 2018 in se je končala 1. 6. 2018 ob 24. uri.

Med stroške volilne kampanje, ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK²¹ uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljajanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,
- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega računa,
- stroške svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike in
- druge sorodne stroške, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje²².

Med stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje iz 2. člena ZVRK. Med stroške volilne kampanje se ne štejejo stroški zbiranja podpisov, ki se zbirajo za vložitev kandidature kandidata ali liste kandidatov, in stroški, nastali po obdobju volilne kampanje, razen stroškov odstranjevanja plakatov in stroškov vodenja in zaprtja posebnega računa²³.

Stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,4 evra na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov oziroma v kateri

¹⁸ Prvi odstavek 15. člena ZVRK.

¹⁹ K skupni višini porabljenih sredstev je treba prišteti tudi zneske drugih oblik prispevkov fizičnih oseb, kot je določeno v 2. točki tretjega odstavka 2. člena pravilnika.

²⁰ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

²¹ Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

²² Skladno s 3. členom pravilnika se kot porabljena sredstva štejejo tudi obresti ter drugi stroški za posojila.

²³ Četrti odstavek 15. člena ZVRK.

kandidira posamezni kandidat²⁴. Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve²⁵ je bilo na dan razpisa volitev 16. 4. 2018, to je na dan, ko so začeli teči roki za volilna opravila za predčasne volitve v državni zbor, na območju Republike Slovenije 1.714.376 volilnih upravičencev, v 9. volilni enoti je bilo 2.610 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti in v 10. volilni enoti je bilo 5.820 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti. Glede na navedene podatke stroški volilne kampanje za:

- listo kandidatov niso smeli preseči 685.750,40 evra²⁶,
- kandidata italijanske narodne skupnosti niso smeli preseči 1.044 evrov²⁷ in
- kandidata madžarske narodne skupnosti niso smeli preseči 2.328 evrov²⁸.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja pri porabljenih sredstvih za volilno kampanjo smo pri vsakem strošku, vključno s stroškom, ki je povezan z drugimi oblikami prispevkov, preizkusili njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.3 Posojila

Skladno z ZVRK lahko organizator volilne kampanje pridobi posojilo samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje volilne kampanje²⁹. Dan zapadlosti posojila ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa³⁰.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s posojili se preizkusi obstoj, točnost, popolnost in skladnost morebitnega posojila z določili ZVRK.

1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK

Prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, so:

- prispevki posamezne fizične osebe, vključno z drugimi oblikami prispevkov, ki skupaj za posamezno volilno kampanjo presegajo deset povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS³¹;
- prispevki posamezne fizične osebe v gotovini, ki so višji od 50 evrov in niso bili vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve³²;

²⁴ Prvi odstavek 23. člena ZVRK.

²⁵ [URL: http://www.mnz.gov.si/si/novinarsko_sredisce/novica/10301/], 31. 8. 2018.

²⁶ $1.714.376 \text{ volilnih upravičencev} \cdot 0,4 \text{ evra} = 685.750,40 \text{ evra}$.

²⁷ $2.610 \text{ volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti} \cdot 0,4 \text{ evra} = 1.044 \text{ evrov}$.

²⁸ $5.820 \text{ volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti} \cdot 0,4 \text{ evra} = 2.328 \text{ evrov}$.

²⁹ Četrty odstavek 14. člena ZVRK.

³⁰ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

³¹ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

³² Tretji stavek prvega odstavka 14. člena ZVRK.

- prispevki državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb javnega in zasebnega prava ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost³³;
- prispevki tujih fizičnih in pravnih oseb³⁴;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo deset povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS, če je organizator volilne kampanje fizična oseba³⁵;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega rednega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo višino iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, ali če sredstva tega organizatorja skupaj z ostalimi prispevki presegajo ta znesek, če je organizator volilne kampanje politična stranka³⁶.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, se pri vsakem takem prispevku preizkusi njegov obstoj, točnost in popolnost.

1.2.5 Nakazila v humanitarne namene

Organizator volilne kampanje mora v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nakazati:

- vse prispevke, ki so mu bili dani v nasprotju z ZVRK, in sicer najkasneje v 30 dneh od dneva prejema³⁷, in
- presežke zbranih sredstev ob zaprtju posebnega računa³⁸, če organizator volilne kampanje ni politična stranka.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi z nakazili v humanitarne namene se pri vsakem nakazilu prispevka, ki je bil zbran v nasprotju z ZVRK, ter pri vsakem nakazilu presežka sredstev v humanitarne namene pri organizatorju volilne kampanje, ki ni politična stranka, preizkusi njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje

Organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v državnem zboru, imajo pravico do povračila stroškov volilne kampanje v višini 0,33 evra za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča. Pravico do delnega povračila stroškov imajo tudi organizatorji volilne kampanje, katerih lista kandidatov je dobila najmanj 6 odstotkov glasov od skupnega števila oddanih glasov v volilni enoti ali najmanj 2 odstotka od skupnega števila oddanih glasov v vsej državi, in sicer v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas v tej volilni enoti oziroma državi³⁹.

³³ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁴ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

³⁶ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK v povezavi s prvim odstavkom 23. člena ZVRK.

³⁷ Deseti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁸ Prvi odstavek 22. člena ZVRK.

³⁹ Prvi in drugi odstavek 24. člena ZVRK.

Organizatorji volilne kampanje za poslance italijanske in madžarske narodne skupnosti imajo pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za vsak dobljeni glas, če je kandidat dobil mandat ali najmanj 25 odstotkov od skupnega števila izračunanih točk za vse kandidate pripadnike italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti. Za potrebe izračuna višine delnega povračila se število dobljenih glasov, ki jih je prejel posamezni kandidat, izračuna tako, da se njegovo število točk deli s skupnim številom točk, ki so jih prejeli vsi kandidati, tako dobljeni delež pa se pomnoži s številom vseh veljavnih glasovnic⁴⁰.

⁴⁰ Tretji in četrti odstavek 24. člena ZVRK.

2. UGOTOVITVE

V poročilu o financiranju volilne kampanje je stranka NSi izkazala zbrana sredstva v znesku 196.171,59 evra in porabljena sredstva v znesku 195.404,19 evra. Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke NSi in ugotovljene napake v reviziji prikazuje tabela 1.

Tabela 1: Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

v evrih			
Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
I. SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4)	196.171,59	(400,00)	195.771,59
1. Denarni prispevki (1.1 + 1.2)	27.121,59	(400,00)	26.721,59
1.1 Prispevki v gotovini	0	0	0
1.2 Prispevki, vplačani na poseben transakcijski račun	27.121,59	(400,00)	26.721,59
2. Druge oblike prispevkov (drugi odstavek 14. člena ZVRK) (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4)	0	0	0
2.1 Brezplačne storitve	0	0	0
2.2 Izredni popusti	0	0	0
2.3 Prevzem obveznosti	0	0	0
2.4 Druge oblike nedenarnih prispevkov	0	0	0
3. Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na poseben transakcijski račun	169.050,00	0	169.050,00
3.1 Lastna sredstva politične stranke, ki je organizator volilne kampanje	169.050,00	0	169.050,00
3.2 Nakazila sredstev političnih strank na redni račun politične stranke, ki je organizator volilne kampanje, ko več političnih strank vloži skupno listo kandidatov za volitve, kot organizator volilne kampanje pa je določena ena politična stranka	0	0	0
4. Obresti sredstev avista	0	0	0

Vsebina		Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
II.	SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	195.404,19	(400,00)	195.004,19
	1. Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	48.456,65	0	48.456,65
	2. Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	63.479,88	0	63.479,88
	3. Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	8.305,03	0	8.305,03
	4. Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	63.664,87	0	63.664,87
	5. Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	143,40	0	143,40
	6. Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	0	0	0
	7. Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	11.354,36	(400)	10.954,36
	8. Obresti in drugi stroški za posojila	0	0	0
III.	PRESEŽEK ZBRANIH SREDSTEV (I – II)	767,40	0	767,40
IV.	NAKAZILO PRESEŽKA ZBRANIH SREDSTEV V HUMANITARNE NAMENE	0	0	0
V.	NEPLAČANE OBVEZNOSTI	0	0	0
VI.	SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI NA DAN GLASOVANJA PRESEGAJO POVPREČNO BRUTO MESEČNO PLAČO NA DELAVCA V REPUBLIKI SLOVENIJI PO PODATKIH SURS ZA PRETEKLO LETO	0	0	0
VII.	SKUPNI ZNESEK POSOJIL, KI SO ODOBRENA ORGANIZATORJU VOLILNE KAMPANJE	0	0	0
VIII.	SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK	400,00	1.237,69	1.637,69
IX.	SKUPNI ZNESEK NAKAZIL PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK, V HUMANITARNE NAMENE	400,00	0	400,00

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1 Pravilnost poročanja v skladu z ZVRK

2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje

2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev

Stranka NSi je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je zbrana sredstva v znesku 196.171,59 evra pridobila iz virov, ki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Viri zbranih sredstev

Vir zbranih sredstev	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Denarni prispevki	27.121,59	13,8
Druge oblike prispevkov	0	0,0
Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa	169.050,00	86,2
Obresti sredstev avista	0	0,0
Skupaj	196.171,59	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.1.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka NSi zbrana sredstva izkazala za 400 evrov previsoko, ker je med njimi izkazala tudi prispevek samostojnega podjetnika Tina Podkubovška, s. p. iz Slovenskih Konjic v tem znesku, ki ga je stranka NSi prejela v nasprotju s petim odstavkom 14. člena ZVRK in ga je v roku 30 dni od prejema nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 1. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupni višini zbranih sredstev, pri čemer se v poročilu o volilni kampanji pri skupni višini zbranih sredstev za volilno kampanjo poroča o prispevkih, ki so jih fizične osebe prispevale v gotovini ali nakazale na posebni transakcijski račun v skladu s 16. členom ZVRK, o drugih oblikah prispevkov iz drugega odstavka 14. člena ZVRK, kot so brezplačna storitev in izredni popust oziroma prodaja storitve ali blaga organizatorju kampanje pod pogoji, ki organizatorja kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge kupce storitev ali blaga od teh oseb, prevzem obveznosti od organizatorja kampanje in druge oblike nedenarnih prispevkov, ter o sredstvih, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na poseben transakcijski račun v skladu s sedmim odstavkom 14. člena ZVRK.

2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev

Stranka NSi je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je porabljena sredstva v znesku 195.404,19 evra namenila za kritje stroškov, ki so prikazani v tabeli 3.

Tabela 3: Stroški volilne kampanje

Vrsta stroškov	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	48.456,65	24,8
Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	63.479,88	32,5
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	8.305,03	4,3
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	63.664,87	32,6
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	143,40	0,1
Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	0	0,0
Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	11.354,36	5,8
Obresti in drugi stroški za posojila	0	0,0
Skupaj	195.404,19	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.2.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka NSi izkazala porabljenih sredstev previsoko v znesku 400 evrov, ker je med njimi izkazala tudi prispevek Tina Podkubovška, s. p., ki ga je v roku, določenem v ZVRK, nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.1.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje v poročilu poročati o skupni višini porabljenih sredstev, pri čemer se v Poročilu o kampanji pri skupni višini porabljenih sredstev za kampanjo poroča o skupni višini za kampanjo porabljenih sredstev, ki so v skladu s 16. členom ZVRK poravnana s posebnega računa, ter da se k skupni višini porabljenih sredstev prištejejo zneski drugih oblik prispevkov. Nakazilo sredstev, ki jih organizator volilne kampanje prejme v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene, ne predstavlja plačila stroškov volilne kampanje, zato se ta sredstva izkazujejo v vrstici VIII. oziroma IX. Poročila o kampanji in ne v vrstici II. med zbranimi sredstvi.

2.1.1.2.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih posameznih izdatkov v Seznamu izdatkov (priloga 3 pravilnika) smo ugotovili, da je stranka NSi posamezne izdatke izkazala za 400 evrov previsoko, ker je med njimi izkazala tudi nakazilo prispevka, prejetega od Tina Podkubovška, s. p., v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.1.a in 2.1.1.2.a tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v poročilu o financiranju volilne kampanje poroča o vseh posameznih izdatkih, ki jih je organizator volilne kampanje namenil za financiranje volilne kampanje, pri čemer se v Seznamu izdatkov poroča o stroških volilne kampanje, ki jih je organizator volilne kampanje v

skladu s 16. členom ZVRK poravnal s posebnega računa, ter da se k skupni višini porabljenih sredstev prištejejo zneski drugih oblik prispevkov.

2.1.1.3 Druge napake

2.1.1.3.a S preizkušanjem pravilnosti v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazanih prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, smo ugotovili, da je stranka NSi prispevke, ki so bili zbrani v nasprotju z ZVRK, izkazala za 1.237,69 evra prenizko. Med prispevki, ki so bili zbrani v nasprotju z ZVRK, ni izkazala:

- izrednega popusta v višini razlike med cenami oglasov na rednem ceniku za oglas velikosti 1/2 strani in cenami oglasov za velikost 1/4 strani, saj je izvajalec stranki oglas v Logaških novicah v velikosti 1/2 strani zaračunal po ceni, ki je bila določena za velikost 1/4 strani; razlika med cenama oglasa znaša 120 evrov⁴¹ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- vrednosti brezplačne storitve prevoza šotora, pri čemer ocenjujemo, da bi strošek prevoza šotora na relaciji Vransko–Ajdovščina znašal 268 evrov⁴² (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- vrednosti brezplačnega nastopa Anike Horvat, s. p., Koper na taboru v Ajdovščini v ocenjenem znesku 110,62 evra⁴³ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- izrednega popusta v višini razlike med ceno oglasa iz rednega cenika in ceno, po kateri je izvajalec oglas v časopisu Preprih zaračunal stranki NSi; razlika med cenami oglasa znaša 31,23 evra⁴⁴ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- izrednega popusta v višini razlike med ceno izdelave televizijskega prispevka na Televiziji AS in zaračunano ceno, ki jo je izvajalec PRAK, d. o. o., Murska Sobota zaračunal stranki NSi; ocenjujemo, da je razlika med cenami oglasa 20 evrov⁴⁵ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- izrednega popusta v višini razlike med zaračunano ceno in ceno iz cenika objav v tedniku Naš čas, ki jo je izvajalec storitve stranki NSi zaračunal za objavo oglasa velikosti 1/4 strani; razlika med cenami oglasa znaša 70,33 evra⁴⁶ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);

⁴¹ Cena oglasa na 1/4 strani na rednem ceniku je 120 evrov, cena oglasa velikosti 1/2 strani pa je 240 evrov (obe ceni brez DDV). Račun št. RA-FA-1800385 z dne 7. 6. 2018 izvajalca Občine Logatec.

⁴² Cena prevoza na kilometer znaša 1 evro (brez DDV), pri čemer se razdalja meri od sedeža izvajalca do mesta postavitve šotora in nazaj. Razdalja od sedeža izvajalca na Vranskem do Ajdovščine je 134 kilometrov (2 * 134 kilometrov * 1 evro = 268 evrov). Račun št. 1-BL1-742 z dne 5. 6. 2018 izvajalca Petre šotori – hale, d. o. o., Vransko.

⁴³ V skladu s Pravilnikom o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 138/06) je kot najnižji avtorski honorar, če organizator prireditve nima nobenih prihodkov in izvajalci nastopajo brezplačno, določen v znesku 110,62 evra.

⁴⁴ Cena barvnega oglasa na 1/2 strani na rednem ceniku je 105 evrov, medtem ko zaračunana cena oglasa enake velikosti znaša 73,77 evra (obe ceni brez DDV). Račun št. 2018/06/162 z dne 1. 6. 2018 izvajalca Vedra, d. o. o., Gornja Radgona.

⁴⁵ Na podlagi cenika je cena navedene storitve znašala 300 evrov oziroma 42,86 evra na minuto objavljenih prispevkov (prispevek traja sedem minut; vse cene brez DDV), na podlagi pogajanj pa se je stranka NSi dogovorila za prispevek v dolžini dveh minut in 50 sekund, za kar jim je izvajalec zaračunal 120 evrov (cena brez DDV), ki pa ga stranka NSi ni želela plačati v takem znesku. Izvajalec je odobril izredni popust v višini 16,67 odstotka in storitev zaračunal v znesku 100 evrov. Račun št. 0180000126 z dne 28. 5. 2018 izvajalca PRAK, d. o. o., Murska Sobota.

⁴⁶ Cena oglasa na 1/4 strani na ceniku je 390 evrov, medtem ko zaračunana cena oglasa enake velikosti znaša 319,67 evra (obe ceni brez DDV). Račun št. 395-0004265 z dne 24. 5. 2018 izvajalca Naš čas, d. o. o., Velenje.

- vrednosti brezplačne predstavitve kandidata na $\frac{2}{3}$ strani v glasilu Občine Komenda Aplenca, ki jo je odobril uredniški odbor glasila⁴⁷; Občina Komenda v času objave oglasa ni razpolagala s cenikom za oglaševanje na črno-belih straneh glasila, zato ocenjujemo, da bi bil strošek objave črno-belega oglasa velikosti $\frac{2}{3}$ strani 196,72 evra⁴⁸ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- vrednosti brezplačne objave oglasa kandidata v velikosti $\frac{1}{2}$ strani ter vabila na tradicionalni tabor v Ajdovščini v velikosti $\frac{1}{4}$ strani v občinskem časopisu Klasje, ki ga izdaja Občina Ivančna Gorica; v skladu s cenikom oglasov in pogoji oglaševanja v občinskem glasilu Klasje strošek obeh oglasov znaša 420,79 evra⁴⁹ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 8. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupnem znesku prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK.

Pojasnilo stranke NSi

Stranka NSi je pojasnila, da iz navedenih računov ni razvidno, da bi izvajalci storitve obračunali popust, ko je izvajalec napačno zaračunal ceno storitve, pa izvajalec stranke NSi o tem ni obvestil. V primeru objave oglasa v Loških novicah stranka NSi ni imela vpliva na odločitev uredniškega odbora, prav tako pa ni imela vpliva na odločitve občin, ki so sprejele pravila za oglaševanje v času volilne kampanje. Sankcioniranje političnih strank zaradi objave sporočil v občinskih publikacijah, ki so jih občine vsem organizatorjem volilne kampanje ponudile brezplačno, enakovredno in pod enakimi pogoji, po mnenju stranke NSi ni sprejemljivo, saj stranka nima vpliva na to, ali občine pri objavi oglasov in sporočil strank v času volilne kampanje ravnavajo zakonito. Če bi zavrnili takšno objavo, bi onemogočili informiranje volivcev o možnosti izbire in bi tako kršili ustavno pravico državljanov do obveščenosti in informiranosti. V primeru nastopa Anike Horvat na taboru v Ajdovščini je stranka NSi pojasnila, da nastop ni bil načrtovan.

Navedene brezplačne storitve in odobrene popuste je treba po vsebini šteti kot prispevek pravnih oseb oziroma samostojnega podjetnika za volilno kampanjo. Drugi odstavek 14. člena ZVRK namreč določa, da je prispevek za volilno kampanjo vsak nedenarni prispevek, brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb.

ZVRK v petem odstavku 14. člena določa, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače, v drugem odstavku 14. člena pa določa še, da je prispevek za volilno kampanjo tudi vsaka brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, ki ga postavlja v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev teh oseb. Pod ta pravila sodijo tudi določbe občinskih odlokov, na podlagi katerih je dopustno brezplačno oglaševanje v tiskanih medijih v občinski lasti. Vendar pa za presojo skladnosti takih določb občinskih odlokov z ZVRK računsko sodišče ni pristojno, saj je ta presoja v izključni domeni Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Zato računsko sodišče v takih primerih

⁴⁷ Uredniški odbor glasila je na 37. seji 24. 4. 2018 sprejel Pravila za predstavitev kandidatov in kandidatke volivkam in volivcem v glasilu Občine Komenda Aplenca.

⁴⁸ Ocena je podana na podlagi cene za $\frac{1}{4}$ strani glasila, ki jo je podal urednik in znaša 73,77 evra brez DDV ($73,77 \text{ evra za } \frac{1}{4} \text{ strani} \cdot 4 \cdot 2 / 3 = 196,72 \text{ evra}$).

⁴⁹ V skladu z objavljenim cenikom je cena oglasa v velikosti $\frac{1}{2}$ strani 276,33 evra, cena oglasa v velikosti $\frac{1}{4}$ strani pa 144,46 evra (obe ceni brez DDV).

zgolj opozarja, da brezplačno oglaševanje, čeprav določeno z odlokom, ni v skladu z ureditvijo v ZVRK, vendar tovrstna razkritja ne vplivajo na izrek mnenja (povezava s točko 2.2.3.b tega poročila).

Če odločitev o brezplačnem oglaševanju v tiskanem mediju v lasti občine sprejme organ (uredniški odbor), ki za sprejem take odločitve ni izrecno pooblaščen z odlokom, se ravnanje presoja strožje, kot neskladno z ZVRK, zato za razliko od položajev v točki 2.2.3.b tega poročila tudi vpliva na mnenje.

2.1.1.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih posameznih prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK (priloga 5 pravilnika), smo ugotovili, da je stranka NSi posamezne prispevke, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, izkazala pre nizko v skupnem znesku 1.237,69 evra (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.2.3.a tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 4. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, poroča o vseh posameznih prispevkih, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z ZVRK, vključno z navedbo podatkov o firmi oziroma imenu, sedežu in poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki je dal prispevek organizatorju volilne kampanje.

2.2 Pravilnost poslovanja v skladu z ZVRK

2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo

S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo nismo ugotovili nepravilnosti.

2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo

S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo nismo ugotovili nepravilnosti.

2.2.3 Druge nepravilnosti

2.2.3.a S preizkušanjem pravilnosti nakazil prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene smo ugotovili, da je stranka NSi prejela druge oblike prispevkov v skupnem znesku 1.237,69 evra, ki so jih stranki NSi zagotovile lokalne skupnosti in pravne osebe v nasprotju z ZVRK, stranka NSi pa njihove denarne protivrednosti ni nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.1.1.3.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu z desetim odstavkom 14. člena ZVRK v povezavi s petim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določata, da lokalne skupnosti in pravne osebe ne smejo financirati volilne kampanje ter da mora organizator volilne kampanje prispevke, ki so mu dani v nasprotju z ZVRK, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

2.2.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih prispevkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da so bile stranki NSi z ureditvijo v občinskih odlokih lokalnih skupnosti omogočene brezplačne storitve v skupnem znesku 1.109 evrov, in sicer:

- stranki NSi je bil na podlagi 14. člena Odloka o občinskem glasilu Rokovnjač⁵⁰ brezplačno objavljen volilni oglas na ¼ strani v občinskem časopisu Rokovnjač Občine Lukovica; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom znašala 145 evrov;
- stranki NSi je bil na podlagi 12. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila⁵¹ brezplačno objavljen oglas o predstavitvi kandidata na dveh straneh v občinskem glasilu Naš kraj Občine Dobropolje; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom znašala 384 evrov;
- na podlagi 19. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi⁵² je bil stranki NSi brezplačno objavljen oglas o predstavitvi kandidata in stranke na dveh straneh; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom znašala 580 evrov.

Pojasnilo stranke NSi

Stranka NSi ni imela vpliva na odločitev Občine Lukovica, Občine Dobropolje in Občine Grosuplje, ki so z odloki določile, da imajo politične stranke v njihovih občinskih glasilih možnost brezplačnega oglaševanja, in sicer v primeru občinskega časopisa Rokovnjač vse politične stranke in liste, ki so registrirane v občini, v vsaki številki, v primeru glasila Naš kraj in Grosupeljski odmevi pa zgolj v času volilne kampanje.

V reviziji je bilo upoštevano, da politične stranke niso mogle vplivati na odločitve občinskih svetov za zadeve iz njihove pristojnosti, zato ugotovitve iz razkritja ne vplivajo na mnenje.

⁵⁰ Odlok o občinskem glasilu Rokovnjač (Uradni vestnik Občine Lukovica, št. 1/11) v 14. členu določa, da imajo politične stranke in liste, ki so registrirane v občini, v vsaki številki na razpolago ¼ strani brezplačno za obveščanje javnosti o svojem delovanju. Stranka ali lista, ki preseže ¼ brezplačnega prostora, presežek plača po veljavnem ceniku. Občina Lukovica je v Uradnem vestniku Občine Lukovica, št. 2/18 objavila Pravila izrabe časopisnega prostora občinskega glasila Rokovnjač za namen izvedbe predčasnih volitev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, kjer je določila, da se v času izvedbe volilnih opravil ¼ strani brezplačno namenijo za obravnavo mnenj političnih strank in list, zastopanih v občinskem svetu. V skladu s cenikom oglasnega prostora v občinskem glasilu Rokovnjač, ki ga je na svoji spletni strani objavila Občina Lukovica, znaša cena barvnega oglasa velikosti ¼ strani 145 evrov (cena brez DDV).

⁵¹ Odlok o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila (Uradni list RS, št. 28/08) Občine Dobropolje v 12. členu določa, da se namenijo brezplačen prostor za potrebe volilne kampanje ob volitvah v državni zbor, volitvah predsednika republike ter za predstavitev kandidatov in list kandidatov na lokalnih volitvah. Cena oglasa v skladu z veljavnim Cenikom oglasov in drugih objav v občinskem glasilu Naš kraj (z dne 1. 7. 2013), ki ga je sprejel župan Občine Dobropolje, znaša za eno stran barvnega oglasa 192 evrov brez DDV (2 * 192 evrov = 384 evrov).

⁵² Odlok o ustanovitvi in izdajanju lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi (Uradni list RS, št. 96/02) v 19. členu določa, da mora lokalni časopis del prostora brezplačno nameniti predstavitvi kandidatov in kandidatnih list med volilno kampanjo ob razpisu lokalnih volitev ter volitev v državni zbor in državni svet. V skladu s Sklepom o potrditvi cenika oglaševanja v časopisu Grosupeljski odmevi (št. 030-1/12 z dne 14. 6. 2012) se cena za eno stran, ki znaša 290 evrov brez DDV pomnoži s faktorjem 1,0, ki je določen za objavo oglasa na obeh straneh ob sredini. Cena za dve strani znaša 580 evrov brez DDV (2 * 290 evrov * faktor 1,0 = 580 evrov).

2.2.3.c S preizkušanjem pravilnosti izkazanih prispevkov v poročilu o financiranju volilne kampanje v primeru objave oglasa kandidata stranke NSi v časopisu Loški utrip zaradi nezadostnih pojasnil izvajalca ni bilo mogoče potrditi narave odobrenega popusta v znesku 130 evrov⁵³. Ocenjujemo, da obstaja tveganje, da je stranka NSi od izvajalca storitve prejela izredni popust, ki v skladu z desetim odstavkom 14. člena ZVRK v povezavi s petim odstavkom 14. člena ZVRK predstavlja nedovoljeno obliko financiranja politične stranke.

2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev

Pri preveritvi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku, nismo ugotovili nepravilnosti.

2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje

Vsebino in obrazce poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo določa pravilnik. Organizator volilne kampanje mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti na obrazcu Poročilo o kampanji skupaj z obveznimi prilogami, ki morajo vsebovati predpisane podatke.

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka NSi predložila vse obrazce, določene s pravilnikom, ki vsebujejo predpisane podatke.

2.3 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

Po podatkih iz Zapisnika o ugotovitvi izida predčasnih volitev poslancev v Državni zbor Republike Slovenije⁵⁴ je listi kandidatov stranke NSi za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 pripadlo sedem mandatov za poslance v državnem zboru. Prejela je 63.792 glasov, zato ima organizator volilne kampanje glede na volilni izid v skladu s prvim odstavkom 24. člena ZVRK pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, to je v znesku 21.051,36 evra⁵⁵.

Tako izračunani znesek ne presega zneska porabljenih sredstev za volilno kampanjo, ugotovljenega v tabeli 1, zato ugotavljamo, da ima stranka NSi pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 21.051,36 evra.

⁵³ Cena oglasa na 1/2 strani po rednem ceniku znaša 433 evrov, medtem ko je cena oglasa enake velikosti po ceniku za predčasne volitve v državni zbor 2018 znašala 303,10 evra (obe ceni brez DDV). Račun Freising, d. o. o., Škofja Loka, št. 180900 z dne 3. 5. 2018.

⁵⁴ Uradni list RS, št. 41/18, 43/18.

⁵⁵ 63.792 glasov * 0,33 evra = 21.051,36 evra.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov Nove Slovenije – krščanskih demokratov za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, katere organizator je bila politična stranka *Nova Slovenija – krščanski demokrati*.

3.1 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Mnenje s pridržkom

Pri preverjanju pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo smo v poročilu o financiranju volilne kampanje liste kandidatov Nove Slovenije – krščanskih demokratov za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, ki ga je predložila politična stranka *Nova Slovenija – krščanski demokrati*, ugotovili naslednje napake:

- med zbranimi sredstvi je izkazala prispevek samostojnega podjetnika v znesku 400 evrov – točka 2.1.1.1.a;
- med porabljenimi sredstvi je izkazala stroške v znesku 400 evrov, ki niso stroški volilne kampanje, hkrati pa je te stroške izkazala v Seznamu izdatkov (priloga 3 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) – točki 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b;
- med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, ni izkazala drugih oblik prispevkov v znesku 1.238 evrov, hkrati pa teh prispevkov ni izkazala v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji (priloga 5 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) – točki 2.1.1.3.a in 2.1.1.3.b.

Razen napak, navedenih v prejšnjem odstavku, menimo, da poročilo o financiranju volilne kampanje liste kandidatov Nove Slovenije – krščanskih demokratov za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, ki ga je predložila politična stranka *Nova Slovenija – krščanski demokrati*, v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

3.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da je politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo liste kandidatov Nove Slovenije – krščanskih demokratov za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018 v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na razkritje v točki 2.2.3.b tega poročila, kjer so obravnavane brezplačne objave oglasov politične stranke Nova Slovenija – krščanski demokrati v času volilne kampanje za predčasne volitve v Državni zbor Republike Slovenije v skupnem znesku 1.109 evrov. Brezplačne objave so temeljile na občinskih odlokih treh občin.

V petem odstavku 14. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji je določeno, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače. Poleg denarnih prispevkov je skladno z drugim odstavkom 14. člena tega zakona prispevek za volilno kampanjo tudi vsak nedenarni prispevek, brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb.

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati mora v roku 30 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nepravilnosti v poslovanju, ki so bile ugotovljene z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati mora v odzivnem poročilu izkazati nakazilo denarne protivrednosti drugih oblik prispevkov, ki jih je v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji prejela v obliki izrednih popustov in brezplačnih storitev v skupnem znesku 1.237,69 evra, v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije – točka 2.2.3.a.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če organizator volilne kampanje, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da organizator volilne kampanje krši obveznost dobrega poslovanja⁵⁶. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da politična stranka Nova Slovenija – krščanski demokrati krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

⁵⁶ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 91/01).

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Novi Sloveniji – krščanskim demokratom, priporočeno s povratnico;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si